

המנהל הכללי
Director General
مكتب المدير العام

ירושלים, כ' באלול תשפ"ג
06 בספטמבר 2023
סימוכין: 2000-1110-2023-0013296

לנשות ואנשי החינוך

מערכת החינוך שואפת לקדם בקרב תלמידיה תחושת שייכות, מוגנות ומרחב המאפשר צמיחה והתפתחות אישית וחברתית. אנו מאמינים כי בכוחנו לקדם תהליכים של שלומות ומוגנות ונפעל בכל הדרכים על מנת להוביל למערכת חינוך בה תלמידים, צוותי חינוך והורים, חווים חוויות של שייכות וערבות הדדית.

לצערי אנו נחשפים לאחרונה לאירועי אלימות קשים, המתועדים ומופצים ברשתות החברתיות. אירועי אלימות המתרחשים בין ילדים ובני נוער מחייבים אותנו לפעול, להעביר מסר ברור וחד משמעי כנגד התנהגויות אלימות, לעודד ילדים ובני נוער לקחת אחריות חברתית ולא לעמוד מהצד ובעיקר לפעול בכל דרך כדי למנוע את הישנותם של אירועים מסוג זה.

בשנת הלימודים תשפ"ד מערכת החינוך תפעל ביתר שאת לקידום שייכות ומוגנות ולפיתוח מיומנויות חברתיות, מניעת אלימות, דחייה חברתית, הדרה וחרם. לצורך כך פותחה במשרד החינוך תכנית מקיפה בנושא: קידום למידה רגשית חברתית ומניעת אלימות "מאלימות למנהיגות - יחד ליצירת מרחב בטוח".

כחלק מן התכנית הונחו מוסדות החינוך לעסוק בנושא מניעת אלימות בשעות החינוך לאורך כל השנה. מטרת השיח להגביר את המודעות, את התפקיד של קבוצת השווים, לעודד שיח ונורמות התנהגות המגנות אירועי אלימות ומחזקות את תחושת השייכות והמוגנות של כלל התלמידים.

בשעת השיח נדבר עם הילדים על תופעת האלימות, השלכותיה, ההיבטים החוקיים והמחיריים הנפשיים, הרפואיים והחברתיים שהיא גובהה. נזכיר לתלמידים שבכוחם להיות חומלים, הוגנים ורגישים לזולת ושבאחריותם:

1. להימנע מהתנהגות אלימה
2. לבחור לא להיגרר ללחץ חברתי שמדרבן להתנהגות אלימה
3. בזמן אמת, להשמיע קול שקורא להפסיק את ההתנהגות אלימה
4. להזעיק עזרה
5. להימנע מהפצת סרטונים אלימים ברשת

השנה נשמיע קול ברור בכל הקשור לפגיעה, להדרה ולחרם. בעוד שבנושאים כגון - קשרים, חברות וקרבה יש מנעד גמיש ויש לאפשר לילדים לבחור את מידת הקרבה, את סוג הקשר ואת אופי החברות, הרי שבנושא הפגיעה החברתית האמירה היא חד משמעית – כל התלמידים שייכים למעגל החברתי,

המנהל הכללי
Director General
مكتب المدير العام

לכל אחד יש זכות להיות חלק, וכל התלמידים מחויבים להימנע מפעולות שמרחיקות ילדים ומשאירות אותם מחוץ לקבוצה החברתית.

פגיעה חברתית עלולה להתרחש במרחבי חיים שונים ואל לו לאדם, בוגר או ילד להשלים עמן. כל אדם זקוק לידיעה שהוא שייך, מקובל, רצוי ומוגן בקרב קבוצות השייכות שלו. עבור ילדים, קבוצת הגן או הכיתה היא קבוצת שייכות משמעותית וכבזו עליה להיות "מקום בטוח" עבור הילדים. תופעות כגון אלימות, דחייה חברתית או הדרה, שמתרחשות בגיל הילדות, אינן גזירת גורל ויש פעול בכל דרך כדי למנוע אותן, ובאם התרחשו יש לזהות אותן, לטפל בהן ולפתור אותן. יתירה מזאת, בכוחה של קבוצת הכיתה או הגן להיות מרחב מרפא, מנחם ומצמיח. איש חינוך שמזהה בדידות או ניצני דחייה ופועל חיש מהר להעניק לאותם ילדים (פוגעים ונפגעים) תזכורת להיותם חלק חשוב מהכיתה, עוזר להם לחוש בטחון בסיסי ומדרבן אותם להאמין בכוחם להיטיב. התערבויות חינוכיות שמסייעות לתיקון חברתי מחזקות את כל הכיתה ומלמדות את התלמידים פרק בחוסן חברתי ובתקווה.

ואכן, כאנשי חינוך אתם פועלים ללא ליאות לחיזוק שייכות, מוגנות ומעורבות חברתית. אתם מקדמים למידה רגשית חברתית בכל המרחבים, ומטפחים בקרב תלמידים מיומנויות שעוזרות להם הן להימנע מהתנהגויות של פגיעה חברתית, הן לפנות לעזרה ולהתמודד עם פגיעה חברתית והן לא לעמוד מנגד כשבסביבתם הפיזית או המקוונת מתרחשת פגיעה, הדרה או חרם.

גם השנה נשמיע את הקול שלנו, כנשות ואנשי חינוך. נפעל מתוך אמונה בכוחם החברתי של הילדים להיטיב זה עם זה. נעודד את תלמידינו להשמיע קול ולא לעמוד מנגד לנוכח פגיעה בהם או בילד אחר. נחתור להגברת הטוב, האור והמעורבות, להעמקת תחושת השייכות וליצירת אקלים כיתתי ובית ספרי שמבוסס על אמפתיה והתחשבות. כל יום מחדש נצא לדרך קודם כל במעגל האיש, נרקום קשרי קירבה ואכפתיות עם כל תלמיד. משם נתרחב למעגל הכיתתי וניצור קבוצת שייכות מוגנת, ולאורך כל הדרך נזכור לגעת גם בעצמנו ולחזק את מקומנו כחלק מקהילת אנשי ונשות החינוך בישראל – קהילה שמשפיעה, שעושה שינוי ושמגדלת דור אכפתי וסובלני. דור שמילים וקול חזקות מבחינתו וזמינות עבורו ליצירת גשר ומקום לכולם.

לפניכם איגרת ובה חומרים לעבודה בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי עם תלמידים, צוותי חינוך והורים ביחד אנשי חינוך, הורים ותלמידים, נצליח להגביר את המוגנות של כלל תלמידי ישראל.

בכבוד רב,

מאיר שמעוני

מ"מ מנכ"ל משרד החינוך